

Informasjonsbrev om kikhoste, juli 2024

Dette brevet inneholder informasjon om:

1. **Utbrudd av kikhoste i Norge**
2. **Råd ved utbrudd av kikhoste**
3. **Yrkesvaksinasjon mot kikhoste**
4. **Gravide skal ha gratis programvaksine, ikke resept**
5. **Mer informasjon**

- Det er vedvarende økning i forekomsten av kikhoste i Norge.
- Spedbarn er mest utsatt for alvorlig sykdom og FHI har råd for å beskytte denne aldersgruppen.
- FHI anbefaler oppfriskningsdose til voksne med kombinasjonsvaksine som inneholder kikhostevaksine hvert 10.år.
- Gravide tilbys kikhostevaksine i graviditeten for å beskytte det nyfødte barnet mot kikhoste. Denne vaksinen er gratis og må bestilles fra FHI.

1. Utbrudd av kikhoste i Norge

7.juni gikk FHI ut med en nyhetssak om et [utbrudd av kikhoste i Norge](#). Totalt er det meldt 2826 smittede med kikhoste til MSIS til 27.juni 2024, hvorav 752 hittil i juni, 707 i mai og 537 i april. Det er ikke en fastsatt definisjon på utbrudd i Norge, men gitt den kraftige økningen flere måneder på rad, er det nå ansett som et utbrudd. I uke 25 har det til nå det påvist 219 tilfeller, etter 261 i uke 24. De siste ukene har insidensen variert noe fra uke til uke, men med en økende trend. Det er vanskelig å sammenligne situasjonen med tidligere utbrudd, fordi pandemien har gitt økt oppmerksomhet på testing og det kan være høyere testaktivitet nå sammenlignet med tidligere.

Kikhoste er mest alvorlig for de aller yngste, og FHI følger særlig med på sykdom hos barn i alderen under 1 år. Av alle tilfellene rapportert i 2024 er 35 i aldersgruppen under 1 år, hvor 9 ble rapportert i mai og 9 så langt i juni. Elleve av de 35 var registrert som sykehusinnlagt (31%). Det er ikke meldt om dødsfall.

2. Råd ved utbrudd av kikhoste

Det er utarbeidet egne råd for [oppfølging av husstand og tilsvarende nærkontakter ved påvisning av kikhoste](#) i smittevernhandboka.

Følgende råd er generelle, men spesielt viktige å være oppmerksom på ved utbrudd av kikhoste

- Følg anbefalingene om vaksiner i barnevaksinasjonsprogrammet til de anbefalte tidspunktene.
- Innarbeide og følge opp det nye tilbudet om kikhostevaksine til gravide for å beskytte spedbarn som ikke har startet vaksinasjon.
- Voksne anbefales [oppfriskningsdose hver 10. år](#)
- Familier med spedbarn bør begrense besøk av personer som har forkjølelsessymptomer
- Ha lav terskel for å oppsøke lege ved sykdom hos spedbarn under 3-månedersalder

- Kikhoste ligner på andre forkjølelser første uken, før den kraftige hosten starter. Kraftig hoste kan være kikhoste, og kontakt med lege må vurderes. Leger bør i slike tilfeller ha lav terskel for testing. Ved påvisning av kikhoste, kan antibiotikabehandling som startes i løpet av de første 3 ukene mildne og forkorte sykdomsforløpet. Det gjelder personer i alle aldre.
- I tilfeller hvor antibiotikaprofylakse er indisert til enkelte nærkontakter (se [Smittevernhandboka](#)) er det fortsatt muligheter for vedvarende smitterisiko i familien eller nærmiljøet. For uvaksinerte eller ufullstendig vaksinerte barn under 2 år, som er eksponert for kikhoste i husholdningen eller tilsvarende nærkontakter, anbefales derfor fremskynding av vaksinedoser. Det kan også være aktuelt å fremskynde vaksinedoser til disse i noen få andre tilfeller, for eksempel der storesøsken er i tett kontakt med barn i samme klasse eller barnehageavdeling som har fått påvist sykdom. Det er ikke anbefalt endringer i barnevaksinasjonsprogrammet på bakgrunn av utbrudd i kommunen eller lokalsamfunnet generelt.
- Det er i utgangspunktet ikke grunnlag for å holde eksponerte personer borte fra barnehage, skole eller arbeid i en mulig inkubasjonsperiode eller i påvente av prøvesvar. [Generelle smittevernråd](#) gjelder og syke personer bør holde seg hjemme og begrense kontakt med sårbare grupper. Antibiotikaprofylakse er anbefalt til sårbare som beskrevet i smittevernhandboka, og eventuell vaksinerings av husstandsmedlemmer og tilsvarende nærkontakter kan tilbys i henhold til smittevernhandboka.

3. Yrkesvaksinasjon mot kikhoste

Kikhostevaksinasjon er en av flere vaksiner som anbefales alle som jobber med barneomsorg og har tett kontakt med sårbare barn. Hovedgrunnen til å anbefale vaksinasjon er å hindre smitte fra den yrkesaktive til spedbarn. Det er spesielt viktig for de som har kontakt med uvaksinerte spedbarn, som for eksempel personer som jobber i helsestasjonstjenesten, men er også anbefalt til andre yrkesgrupper som har hyppig kontakt med små barn, som for eksempel barnehageansatte når det er utbrudd av kikhoste. [Liste over anbefalinger har FHI i vaksinasjonshåndboka.](#)

4. Gravide skal ha gratis programvaksine

Folkehelseinstituttet får henvendelser fra gravide som har fått resept på dtp-vaksine eller dtp-poliovaksine fra fastlege. Vi får også spørsmål fra fastleger om refusjon av vaksiner på resept. Vi gjentar derfor at gravide har rett til et gratis vaksinasjonstilbud som en del av barnevaksinasjonsprogrammet, og at det er dtp-vaksinen Boostrix som skal benyttes. Denne vaksinen inneholder ikke polio-komponent. Det skal ikke skrives ut resept. Vaksinen skal bestilles fra Folkehelseinstituttet på www.vaksinebestilling.fhi.no, på lik linje ved andre vaksiner i de nasjonale vaksinasjonsprogrammene. Vaksinen "Boostrix til gravide" finnes under fanen til barnevaksinasjonsprogrammet.

5. Mer informasjon

Voksne anbefales oppfriskningsdose hvert 10. år. Utbrudd av kikhoste skaper oppmerksomhet som kan være en god anledning til å minne befolkning i egen kommune om denne anbefalingen, og tilrettelegge for enkel vaksinasjonslogistikk der det er mulig. Aktuelle vaksiner for oppfriskningsvaksine for voksne er kombinasjonsvaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio med salgsnavn Repevax eller Boostrix polio.

Vennlig hilsen

Are S. Berg
Avdelingsdirektør
Smittevern og vaksine

Margrethe Greve-Isdahl
Overlege
Smittevern og vaksine

Brevet er elektronisk godkjent

Kopi til HOD og Hdir